



Underretninger om børn, der mistrives

Næsten ni ud af ti af de ansatte i dagtilbud føler sig klædt på til at opdage børn, der mistrives, og hele 93 procent svarer, at de ved, hvad de skal gøre, hvis de er bekymrede for, at et barn mistrives. Samtidig svarer næsten hver fjerde, at de har oplevet, at en bekymring for et barns trivsel ikke er blevet taget alvorligt af en leder eller kollega, og næsten hver femte har set i bakspejlet senere fortrudt, at de ikke foretog en underretning om et barn, de har arbejdet med.

Det viser en undersøgelse, som FOA har gennemført blandt sine medlemmer, der er ansat som pædagogisk personale i daginstitutioner for 0-2 årige, daginstitutioner for 3-5 årige eller i dagplejen. Spørgsmålene blev stillet til FOAs medlemspanel i perioden 17.-28. november 2017, hvor i alt 766 medlemmer svarede på et eller flere spørgsmål om underretninger.

Hovedkonklusioner:

- **Flertallet af medlemmerne i dagtilbud anvender redskaber til at vurdere børns trivsel.** 73 procent af medlemmerne, der arbejder i dagtilbud, anvender i meget høj grad, i høj grad eller i nogen grad redskaber til at vurdere børns trivsel. 10 procent svarer "I mindre grad" og 9 procent svarer "Slet ikke".
- **Næsten 9 ud af 10 føler sig klædt på til at opdage mistrivsel blandt børn.** 87 er helt enige eller delvist enige i, at de føler sig klædt på til at opdage børn, der mistrives. 8 procent har svaret, at de er delvist uenige i spørgsmålet, og 3 procent er helt uenige.
- **Næsten hver fjerde (23 %) har oplevet, at en bekymring for et barns trivsel ikke er blevet taget alvorligt af en leder, pædagog, dagplejepædagog eller lignende.** 74 procent har ikke oplevet det.
- **Hvert fjerde medlem har inden for de seneste 2 år selv underrettet om et barn eller været medvirkende til, at en anden har underrettet.** 27 procent har enten selv underrettet om et barn (10 %) eller været medvirkende til, at en anden har underrettet (17 %). Derudover har 17 procent svaret, at en anden har underrettet, uden at de har medvirket, og endelig svarer 50 procent, at der slet ikke er blevet underrettet om et barn, de har arbejdet med (svarkategorien "Nej").
- **Hver femte (19 %) har arbejdet med børn, hvor de senere har fortrudt, at de ikke foretog en underretning.** For medlemmer, der arbejder med børn i alderen fra 3 til 5 år (børnehaven), er andelen oppe på hele 27 procent. For ansatte i dagplejen er det 18 procent, der har fortrudt

KONTAKT Notat udarbejdet af:
FOA Politik og Analyse

Lars Ole Preisler Hansen
Tlf. 46 97 25 12

Stine Ungstrup Petersen
Tlf. 46 97 26 81



ikke at have underrettet, mens det for ansatte i daginstitutioner for børn mellem 0 og 2 år drejer sig om 11 procent.

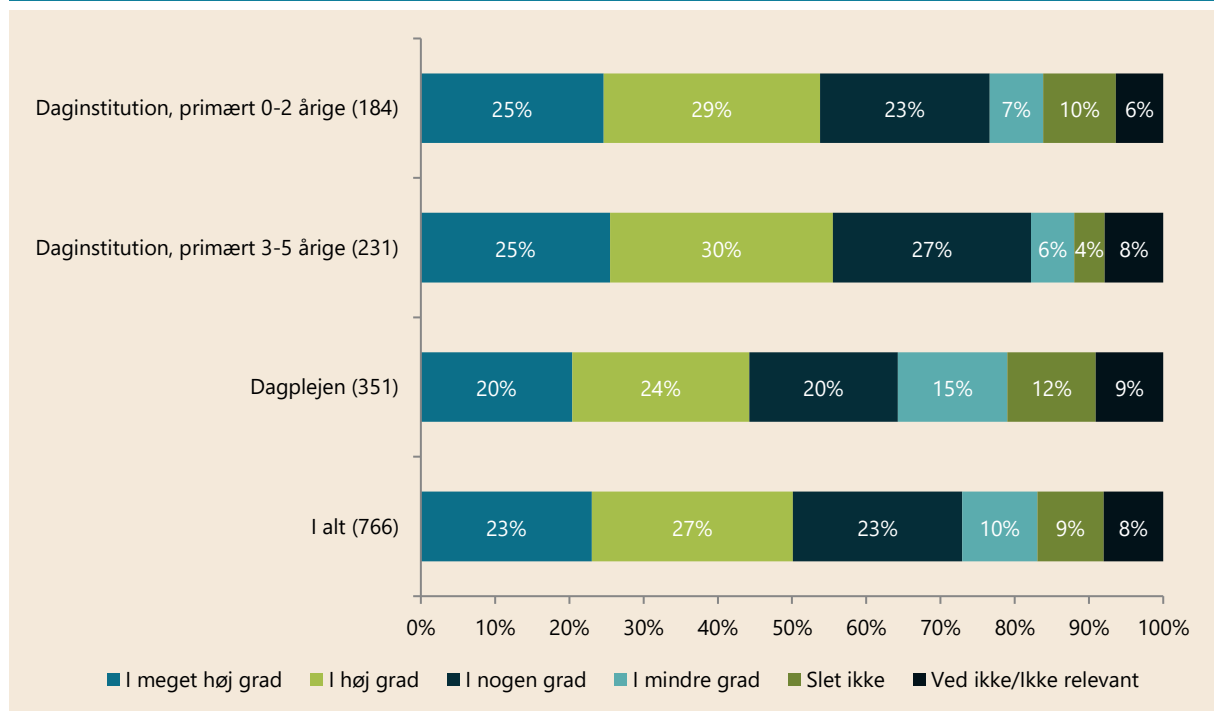
- **For 2 ud af 3 af medlemmerne (66 %) havde den seneste underretning ingen negativ betydning for deres forhold til barnets forældre:** For 52 procent forblev forholdet det samme, mens det for 14 procent ligefrem blev bedre. 8 procent svarer, at forholdet blev dårligere.
- **93 procent ved, hvad de skal gøre, hvis de er bekymret for, at et barn mistrives.** 93 procent af medlemmerne i dagtilbud er enige i (svarkategorierne "Helt enig" og "Delvist enig"), at de ved, hvad de skal gøre, hvis de er bekymret for, at et barn mistrives. 5 procent er delvist uenige i dette, og blot 2 procent svarer "Helt uenig".
- **Lidt over halvdelen svarer, at der er har et akutberedskab for mistrivsel i deres kommune.** 58 procent svarer, at deres kommune har et akutberedskab for mistrivsel af et barn. 41 procent svarer "Ved ikke" til spørgsmålet og 1 procent har svaret "Nej" til spørgsmålet.
- **Næsten to ud af tre har ikke deltaget i kurser og lignende om underretninger inden for de seneste 2 år.** Kun 24 procent har deltaget i en temadag, et kursus, informationsmøde eller personalemøde om underretninger inden for de seneste 2 år. 63 procent svarer "Nej" til dette. Henholdsvis 7 og 6 procent svarer "Ved ikke/Husker ikke" og "Jeg har ikke været ansat på min nuværende arbejdsplads i 2 år".
- **Næsten hver tredje (30 %) svarer, at kommunen har fået mere fokus på underretninger inden for de seneste to år.** Yderligere 41 procent svarer, at kommunens fokus på området er uændret, og kun 2 procent svarer, at kommunens fokus er faldet. Den resterende del har enten svaret "Ved ikke", eller at de ikke var ansat i kommunen for to år siden.

Flertallet af ansatte i dagtilbud anvender redskaber til at vurdere børns trivsel

73 procent af de ansatte i dagtilbud, anvender i meget høj grad, i høj grad eller i nogen grad redskaber til at vurdere børns trivsel. Det ses i figur 1 nedenfor. 10 procent svarer, at de i mindre grad anvender redskaberne og 9 procent svarer "Slet ikke".

Det ses også, at lidt flere af de ansatte i daginstitutioner anvender redskaber til vurdering af børns trivsel end af de ansatte i dagplejen. Henholdsvis 54 og 55 procent af de ansatte i daginstitutioner med primært 0-2 årige og 3-5 årige anvender enten i meget høj eller høj grad redskaber til trivselsvurdering. Blandt de ansatte i dagplejen er det 44 procent, der svarer dette. Forskellen er statistisk sikker. Endvidere svarer 12 procent af de ansatte i dagplejen, at de "Slet ikke" anvender disse redskaber.

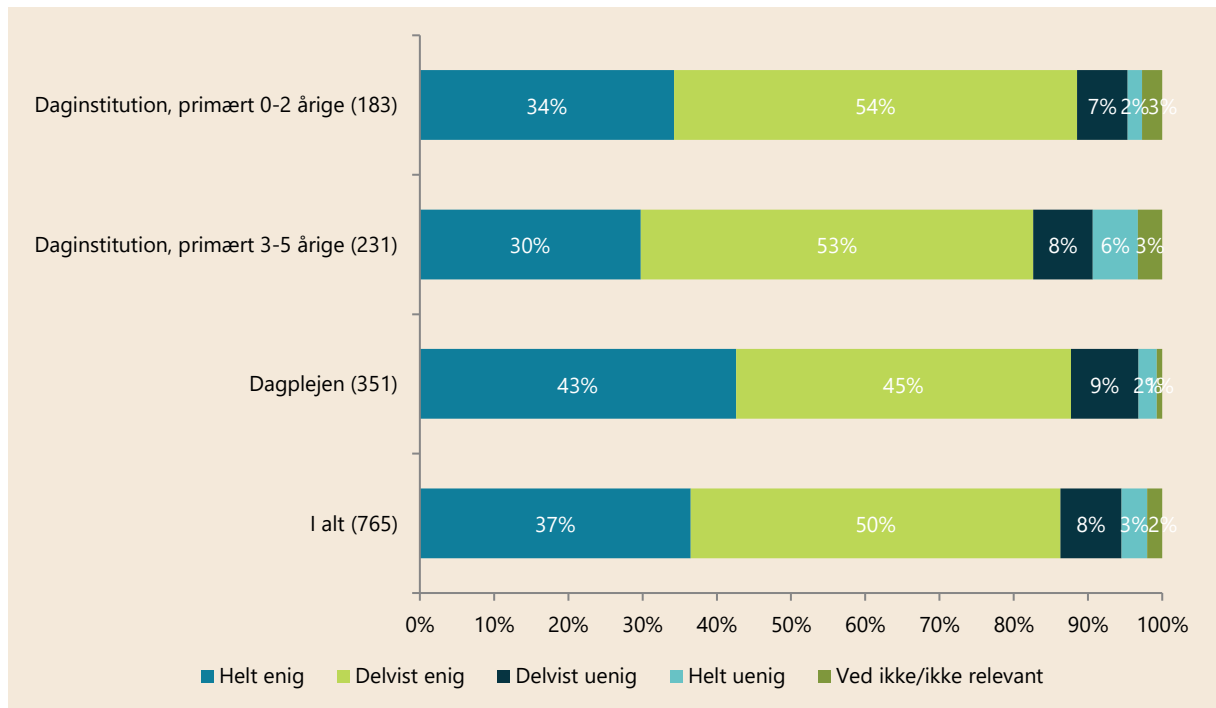
Figur 1. I hvilken grad anvender du og dine kollegaer redskaber til at vurdere børns trivsel (fx børnelineal eller andre værktøjer til trivselsvurdering)? Opdelt på arbejdssteder.



Antal svar: 766. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

Næsten 9 ud af 10 føler sig klædt på til at opdage mistrivsel blandt børn

Figur 2. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Jeg føler mig klædt på til at opdage børn, der mistrives. Opdelt på arbejdssteder.



Antal svar: 765. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

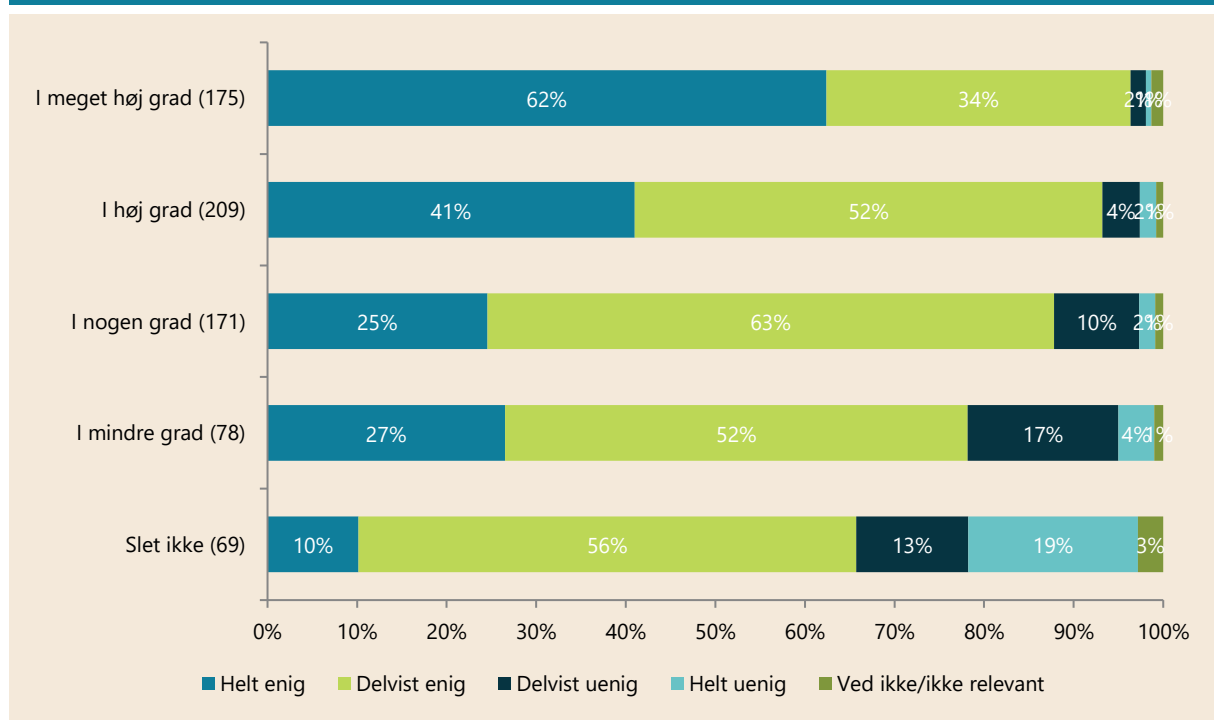
Figur 2 viser, at 87 procent er helt enige eller delvist enige i, at de føler sig klædt på til at opdage børn, der mistrives. 8 procent har svaret, at de er delvist uenige i spørgsmålet, og 3 procent er helt uenige.

Der ses også her mindre forskelle mellem de forskellige typer af dagtilbud. Fx er det kun 30 procent af de ansatte i daginstitutioner for 3-5 årige og 34 procent i daginstitutioner for 0-2 årige, der er helt enige i, at de føler sig klædt på til at opdage børn, der mistrives. Til sammenligning er det hele 43 procent af de ansatte i dagplejen, der svarer dette.

Anvendelse af redskaber til at vurdere børns trivsel øger følelsen af at være klædt på til arbejdet

Som figur 3 viser, er der en sammenhæng mellem anvendelsen af redskaber til at vurdere børns trivsel og følelsen af at være klædt på til at opdage børn, der mistrives. I jo højere grad, medlemmerne anvender redskaber til at opdage mistrivsel hos børn, jo mere enige er de i, at de føler sig klædt på til at opdage mistrivsel. Af de medlemmer, der svarer "I meget høj grad" til at anvende redskaberne, svarer hele 62 procent, at de er helt enige i, at de føler sig klædt på til at opdage mistrivsel blandt børn. For medlemmer, der til gengæld svarer "Slet ikke" til at anvende redskaber, er det kun 10 procent, der er helt enige i, at de føler sig klædt på, mens hele 19 procent af dem er helt uenige.

Figur 3. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Jeg føler mig klædt på til at opdage børn, der mistrives. Opdelt på spørgsmålet "I hvilken grad anvender du og dine kollegaer redskaber til at vurdere børns trivsel (fx børnelineal eller andre værktøjer til trivselsvurdering)?"



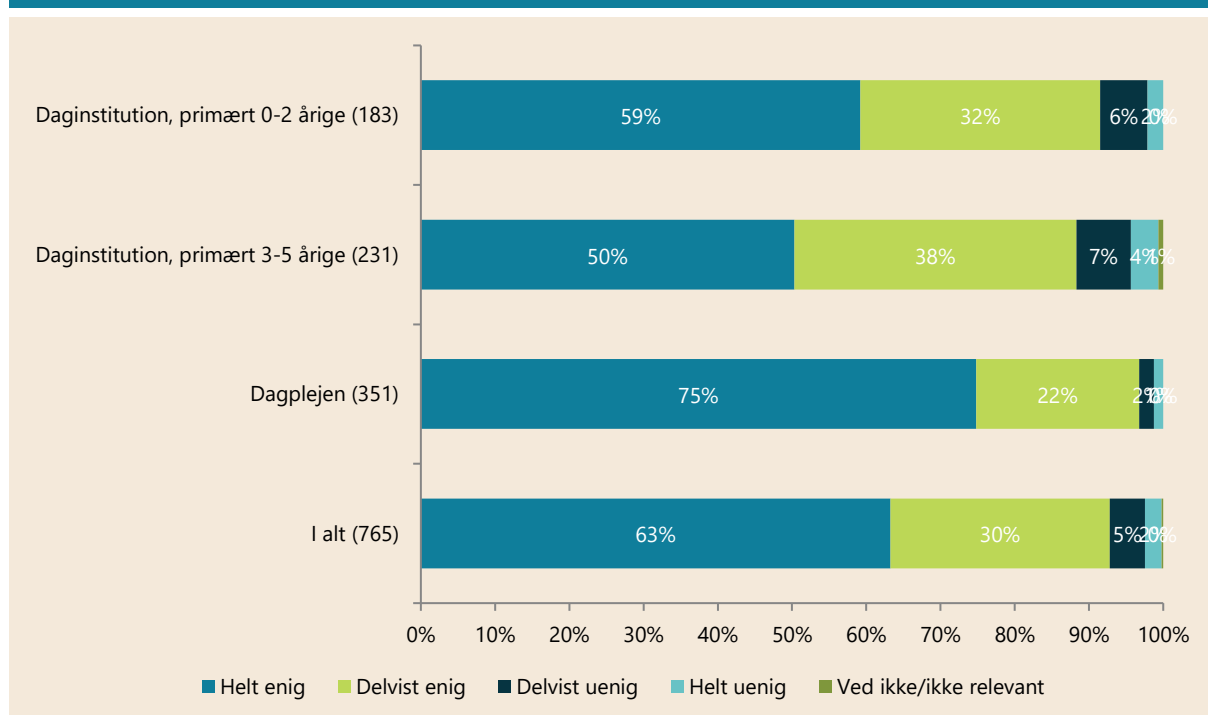
Antal svar: 765. Heraf svarede 63 "Ved ikke/ikke relevant". Disse er ikke vist i figuren, men indgår i beregningerne.

93 procent ved, hvad de skal gøre, hvis de er bekymret for, at et barn mistrives

93 procent af medlemmerne i dagtilbud er enige i (svarkategorierne "Helt enig" og "Delvist enig"), at de ved, hvad de skal gøre, hvis de er bekymrede for, at et barn mistrives. 5 procent er delvist uenige i dette og blot 2 procent svarer "Helt uenig".

83 procent af medlemmerne fra daginstitutioner for 3-5 årige er helt eller delvist enige i spørgsmålet. Det samme er 91 procent af de ansatte i daginstitutioner for 0-2 årige, mens hele 97 procent af de ansatte i dagplejen har svaret dette.

Figur 4. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Jeg ved, hvad jeg skal gøre, hvis jeg er bekymret for, at et barn mistrives. Opdelt på arbejdssteder.



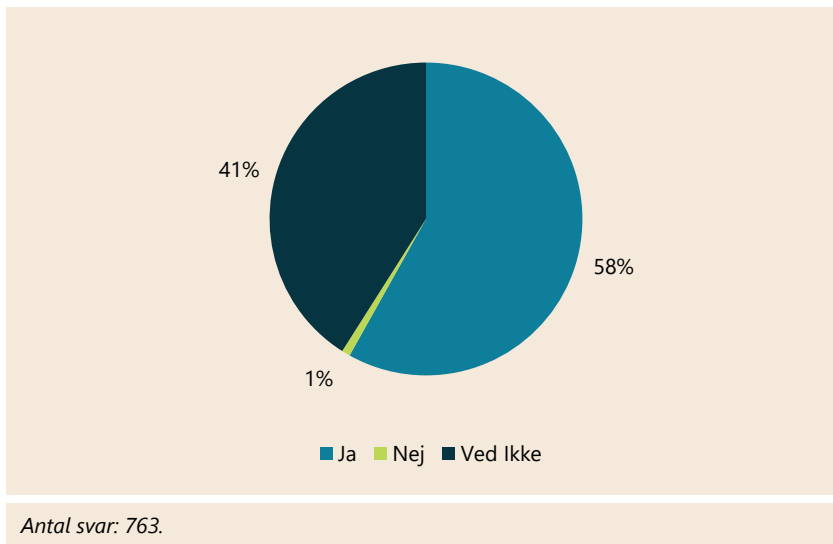
Antal svar: 765. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

Kun lidt over halvdelen af de ansatte i dagtilbud svarer, at de har et akutberedskab for mistrivsel i deres kommune

Som det ses i figur 5 nedenfor, svarer 58 procent, at deres kommune har et akutberedskab ved mistrivsel af et barn. 1 procent svarer "Nej" til spørgsmålet, mens 41 procent svarer "Ved ikke". Da så mange har svaret "Ved ikke", kan det formodes, at flere af respondenterne har et akutberedskab i deres kommune, men at de blot ikke ved dette.

Da der ikke er fundet signifikante forskelle mellem de forskellige typer af dagtilbud, er disse ikke vist i figur.

Figur 5. Har din kommune et akutberedskab i tilfælde af, at et barn mistrives?



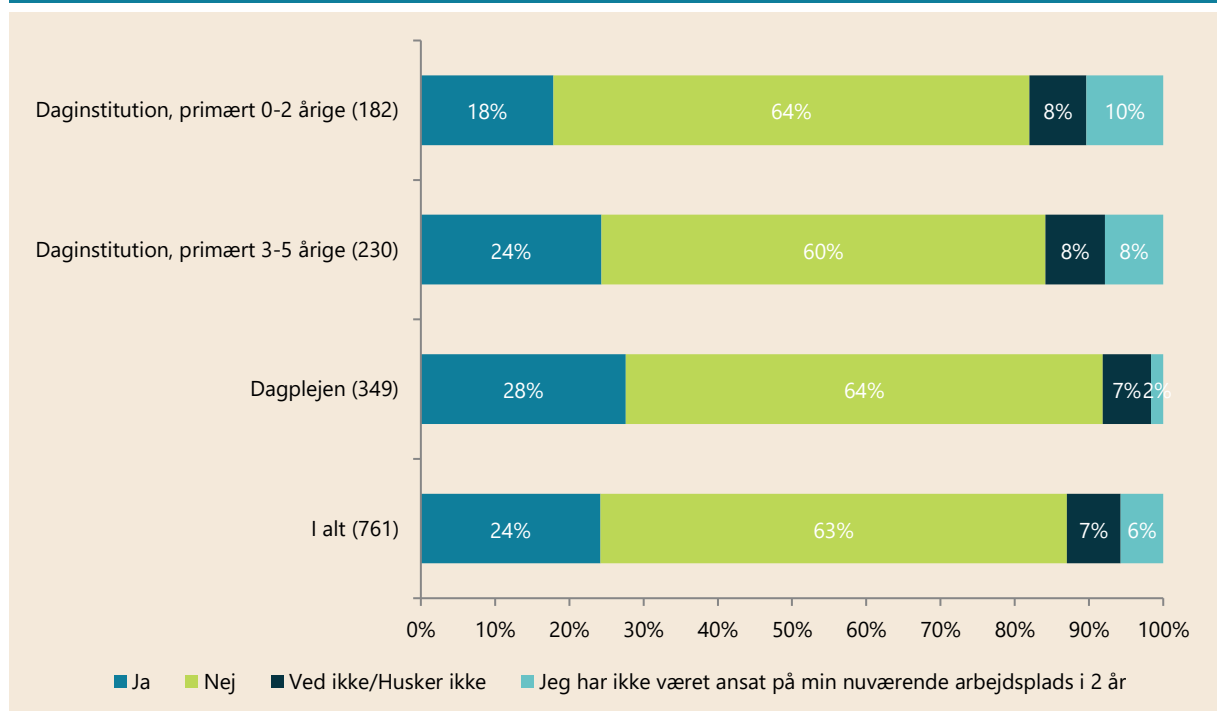


Næsten to ud af tre har ikke deltaget i kurser eller lignende om underretninger inden for de seneste 2 år

Kun 24 procent af de ansatte i dagtilbud har inden for de seneste 2 år deltaget i enten temadage, kurser, informationsmøder, personalemøder e. lign. om underretninger. 63 procent svarer, at de ikke har deltaget i noget sådan, mens de resterende enten har svaret "Ved ikke/Husker ikke" eller "Jeg har ikke været ansat på min nuværende arbejdsplads i 2 år" (Se figur 6).

Det ses også i figuren, at 18 procent af de ansatte i daginstitutioner for 0-2 årige har deltaget i et kursus eller lignende om underretninger, mens 28 procent af medlemmerne fra dagplejen har. Dette er en signifikant forskel på 10 procentpoint.

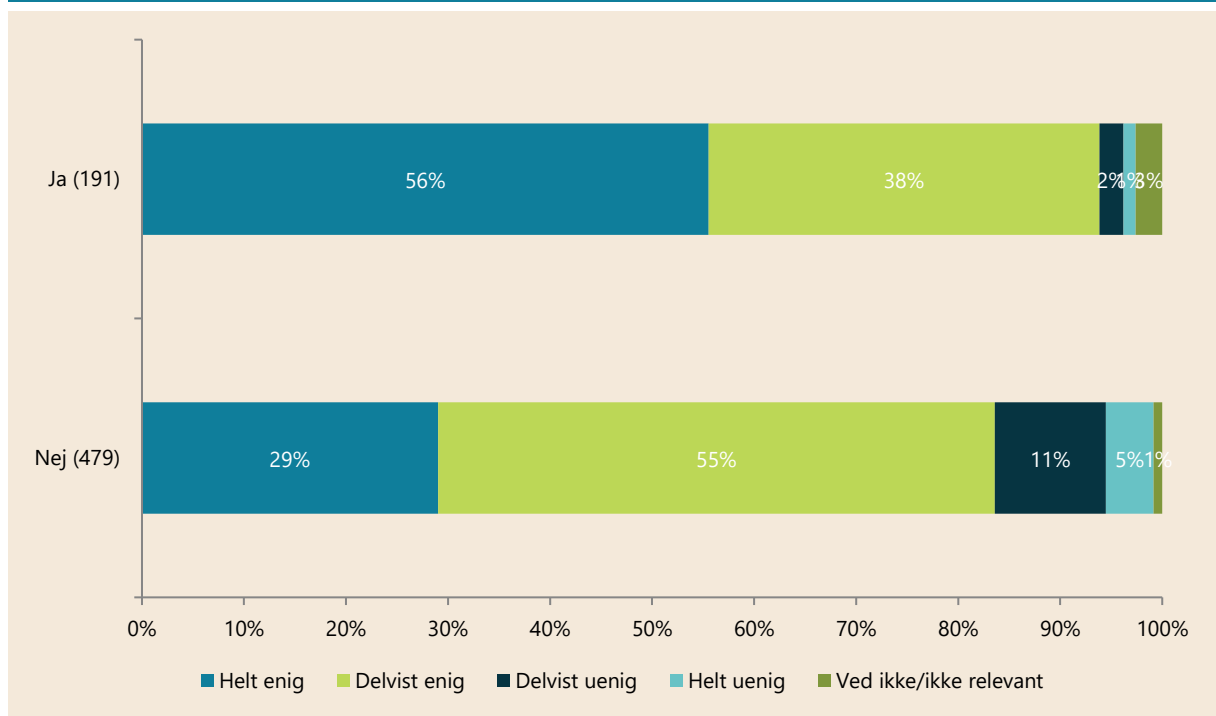
Figur 6. Har du inden for de seneste 2 år deltaget i temadage/kurser/informationsmøder/personalemøder om underretninger? Opdelt på arbejdssteder.



Antal svar: 761. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

Krydses spørgsmålet om medlemmerne har deltaget i et kursus eller lignende med spørgsmålet om de føler sig klædt på til at opdage børn, der mistrives, kan der ses en sammenhæng mellem spørgsmålene. Se figur 7 nedenfor. Af de medlemmer, der har deltaget i et kursus eller lignende (svarkategorien "Ja"), svarer 56 procent, at de er "Helt enig" i, at de føler sig klædt på til at opdage børn, der mistrives. Omvendt ses det, at der blandt dem, som ikke har deltaget i et kursus eller lignende, kun er 29 procent, der svarer dette. Dette er en signifikant forskel på 27 procentpoint.

Figur 7. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Jeg føler mig klædt på til at opdage børn, der mistrives. Opdelt på spørgsmålet "Har du inden for de seneste 2 år deltaget i temadage/kurser/informationsmøder/personalemøder om underretninger?"



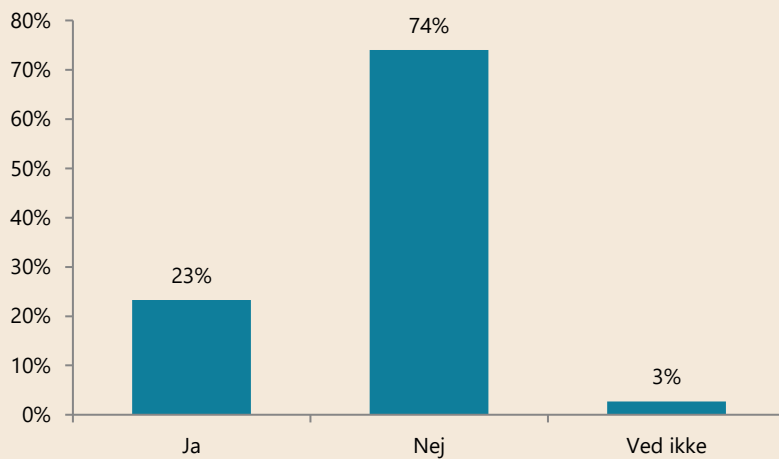
Antal svar: 670. Heraf svarede 55 "Ved ikke/Husker ikke" og 36 svarede "Jeg har ikke været ansat på min nuværende arbejdsplads i 2 år". Disse er ikke vist i figuren, men indgår i beregningerne. Antal svar for de enkelte svarkategorier fremgår i parentes.

Omkring hver fjerde har oplevet, at en bekymring for et barns trivsel ikke er blevet taget alvorlig af en leder, pædagog, dagplejepædagog eller lignende

23 procent har oplevet, at en bekymring for et barns trivsel ikke er blevet taget alvorligt af en leder, pædagog, dagplejepædagog eller lignende. 74 procent svarer "Nej" til spørgsmålet.

Der ikke er fundet væsentlige, signifikante forskelle mellem dagtilbuddene, og spørgsmålet er derfor ikke opdelt på arbejdssteder.

Figur 8. Har du oplevet, at din bekymring for et barns trivsel ikke er blevet taget alvorligt af leder, pædagog, dagplejepædagog eller lignende?



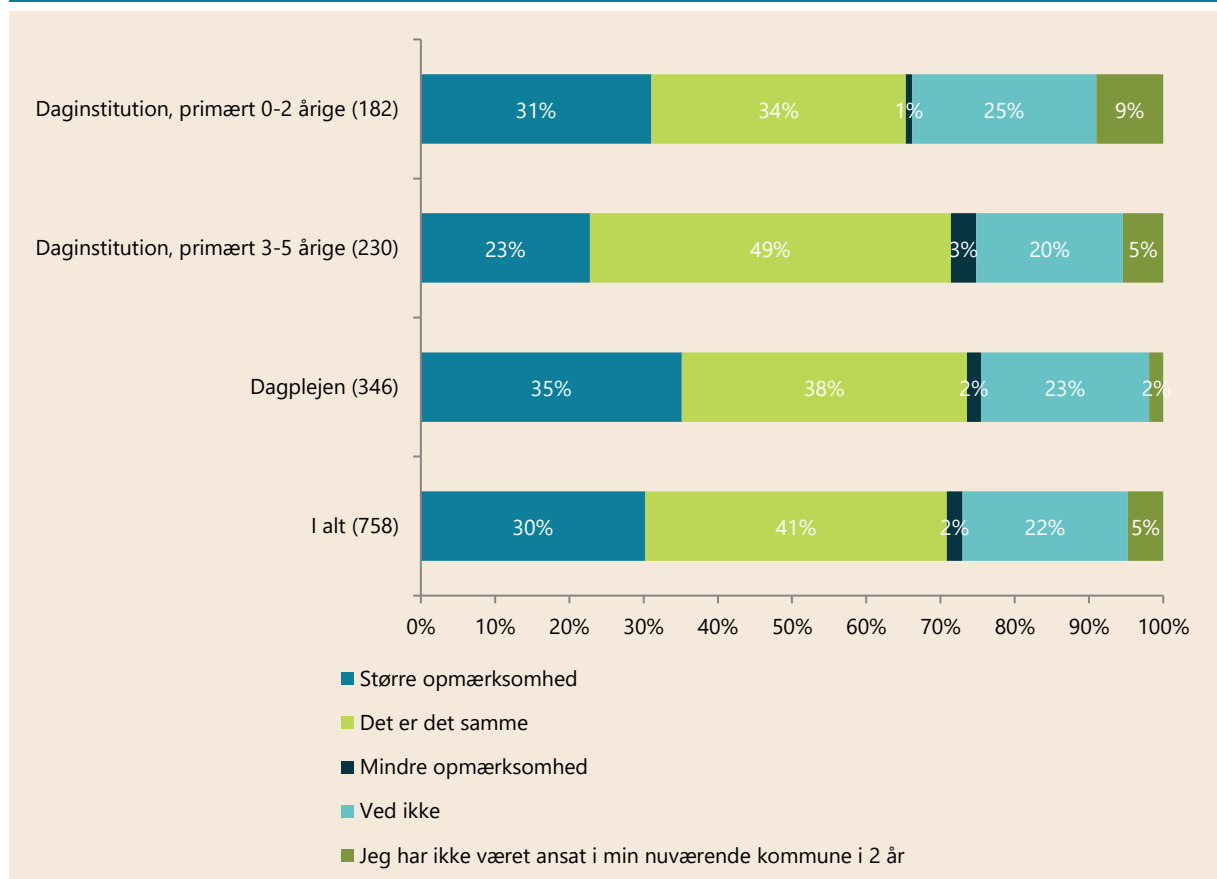
Antal svar: 744.

Næsten hver tredje oplever, at kommunen har øget opmærksomheden om underretninger inden for de seneste 2 år

30 procent har svaret, at kommunen har en større opmærksomhed på området nu end for 2 år siden. Yderligere 41 procent svarer, at kommunens fokus på området er uændret, og kun 2 procent svarer, at det er faldet. Den resterende del har enten svaret "Ved ikke", eller at de ikke var ansat i kommunen for to år siden.

Der kan også her ses forskel mellem arbejdsstederne. Hvor 35 procent af dagplejens ansatte har oplevet en større opmærksomhed om emnet, svarer 23 procent af de ansatte i en daginstitution for 3-5 årige det samme. Blandt de sidstnævnte svarer 49 procent derimod, at der ikke er sket nogen ændringer, hvilket færre har svaret i de to andre dagtilbud.

Figur 9. Tænk gerne på de seneste 2 år. Er der i den kommune, du arbejder i, blevet større eller mindre opmærksomhed om underretninger fra dagplejen/daginstitutionerne? Opdelt på arbejdssteder.



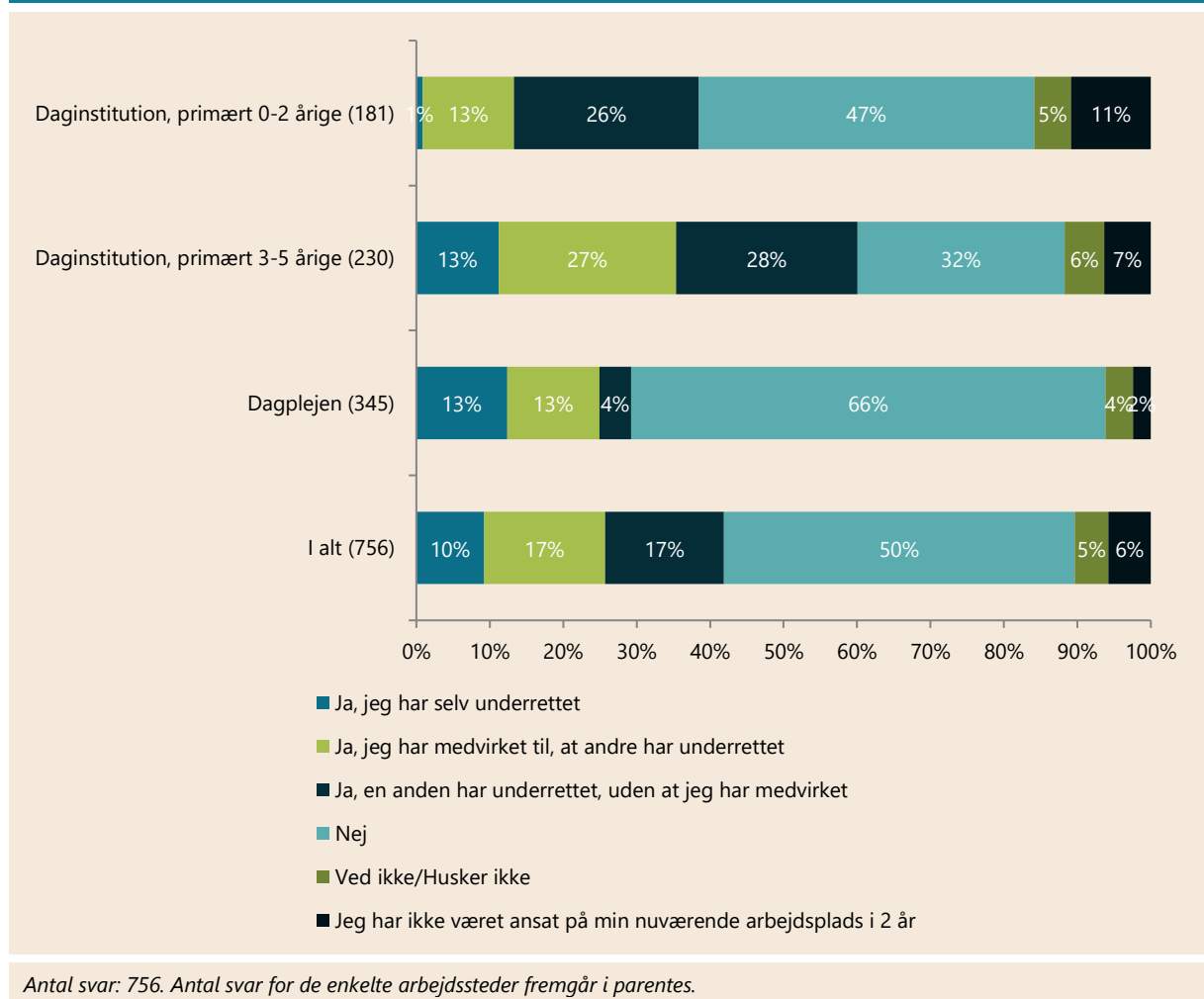
Antal svar: 758. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

Hvert fjerde har inden for de seneste 2 år selv underrettet om et barn eller medvirket til, at en anden har underrettet

27 procent har enten selv underrettet om et barn eller været medvirkende til, at en anden har underrettet. 17 procent har derudover svaret, at en anden har underrettet, uden at de har medvirket, og endelig svarer 50 procent, at der ikke er blevet underrettet (svarkategorien "Nej").

Igen ses der forskelle mellem arbejdsstederne. 13 procent fra henholdsvis daginstitution (3-5 årige) og fra dagplejen har selv underrettet om et barn. Til sammenligning er det kun 1 procent af de ansatte i daginstitutioner for 0-2 årige, som svarer dette. Derudover har hele 66 procent af de ansatte i dagplejen svaret "Nej", hvilket henholdsvis 32 procent af de ansatte i daginstitutioner for 3-5 årige og 47 procent fra daginstitution har svaret.

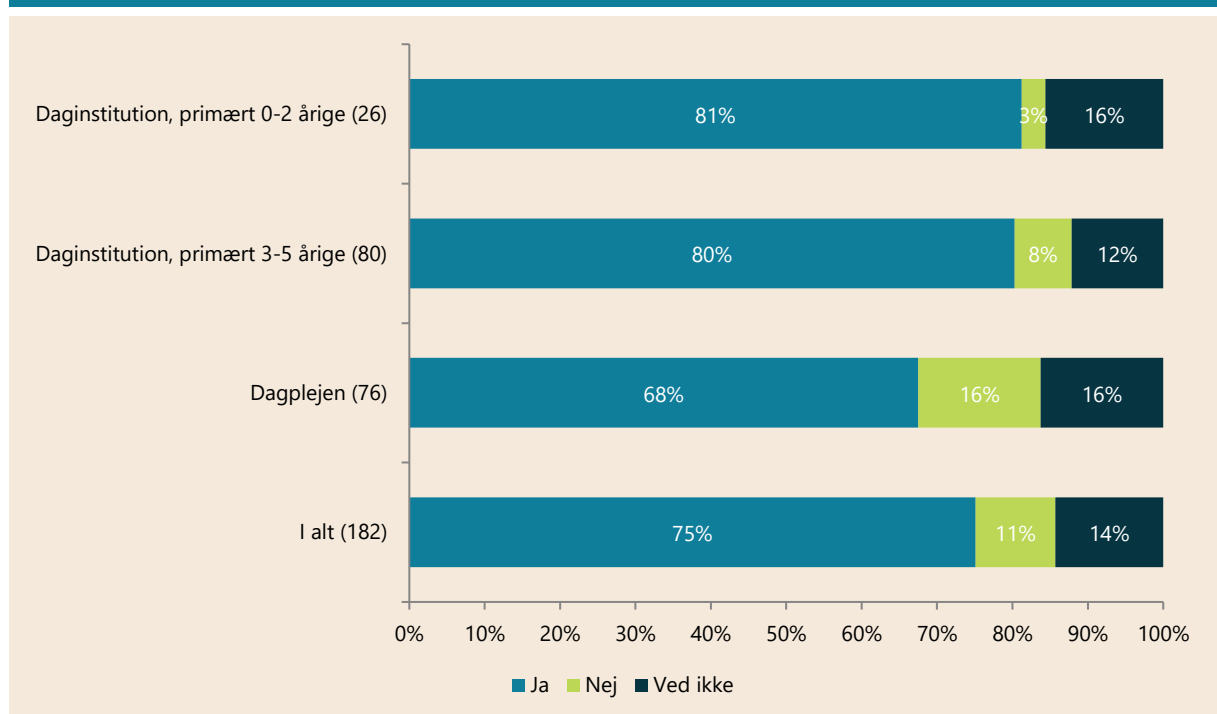
Figur 10. Tænk på din arbejdsplads. Er der inden for de seneste 2 år blevet underrettet om et barn, du selv har arbejdet med? - Du kan sætte flere kryds. Opdelt på arbejdssteder.



Hver 10. svarer, at der ikke er igangsæt en børnefaglig undersøgelse på trods af underretning

Figur 11 nedenfor viser, at 11 procent svarer, at der ikke igangsæt en børnefaglig undersøgelse, selvom der er sket en underretning. For dagplejen gælder det for 16 procent, for daginstitution (3-5 årige) 8 procent og for daginstitution (0-2 årige) 3 procent. Bemærk dog, at der er få besvarelse fra sidstnævnte arbejdssted. I langt de fleste tilfælde (75 %), på tværs af de tre dagtilbud, har der dog været igangsæt en børnefaglige undersøgelse efter en underretning.

Figur 11. Har denne underretning medført, at der blev igangsæt en børnefaglig undersøgelse? Opdelt på arbejdssteder.



Antal svar: 182. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

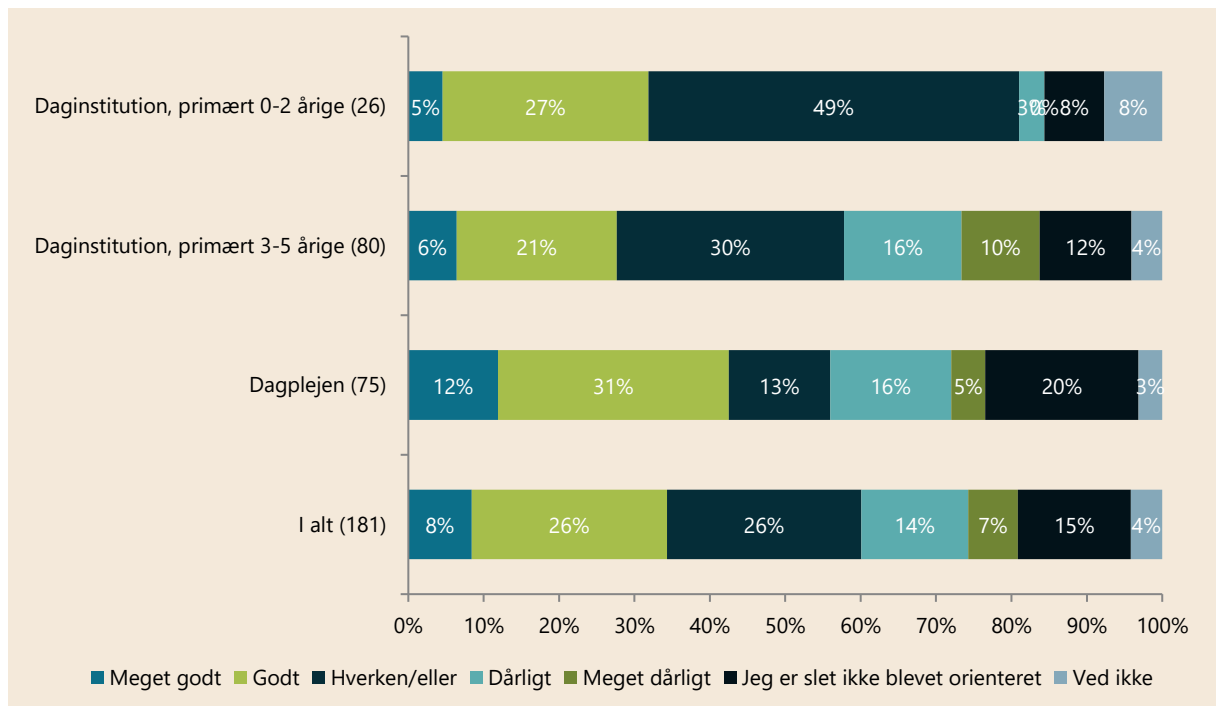
Spørgsmålet er kun stillet til dem, der har svaret "Ja, jeg har selv underrettet" eller "Ja, jeg har medvirket til, at andre har underrettet" til spørgsmålet "Tænk på din arbejdsplads. Er der inden for de seneste 2 år blevet underrettet om et barn, du selv har arbejdet med? - Du kan sætte flere kryds".

15 procent er slet ikke blevet orienteret efter den seneste underretning

15 procent er slet ikke blevet orienteret af kommunen om, hvad der er sket i sagen efter den seneste underretning, de har foretaget. 7 procent svarer, at de blevet "Meget dårligt" orienteret, mens 14 procent svarer "Dårligt". Kun 8 procent har svaret "Meget godt", og 26 procent svarer henholdsvis "Godt" og "Hverken/eller".

Generelt er det en temmelig forskelligartede besvarelse, som også kan ses i besvarelserne fra de tre dagtilbud. Igen skal det dog bemærkes, at der er færre besvarelser i dette spørgsmål, især fra de ansatte i daginstitutioner for primært 0-2 årige.

Figur 12. Hvor godt eller dårligt er du blevet orienteret af kommunen om, hvad der er sket i sagen efter den seneste underretning? Opdelt på arbejdssteder.



Antal svar: 181. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

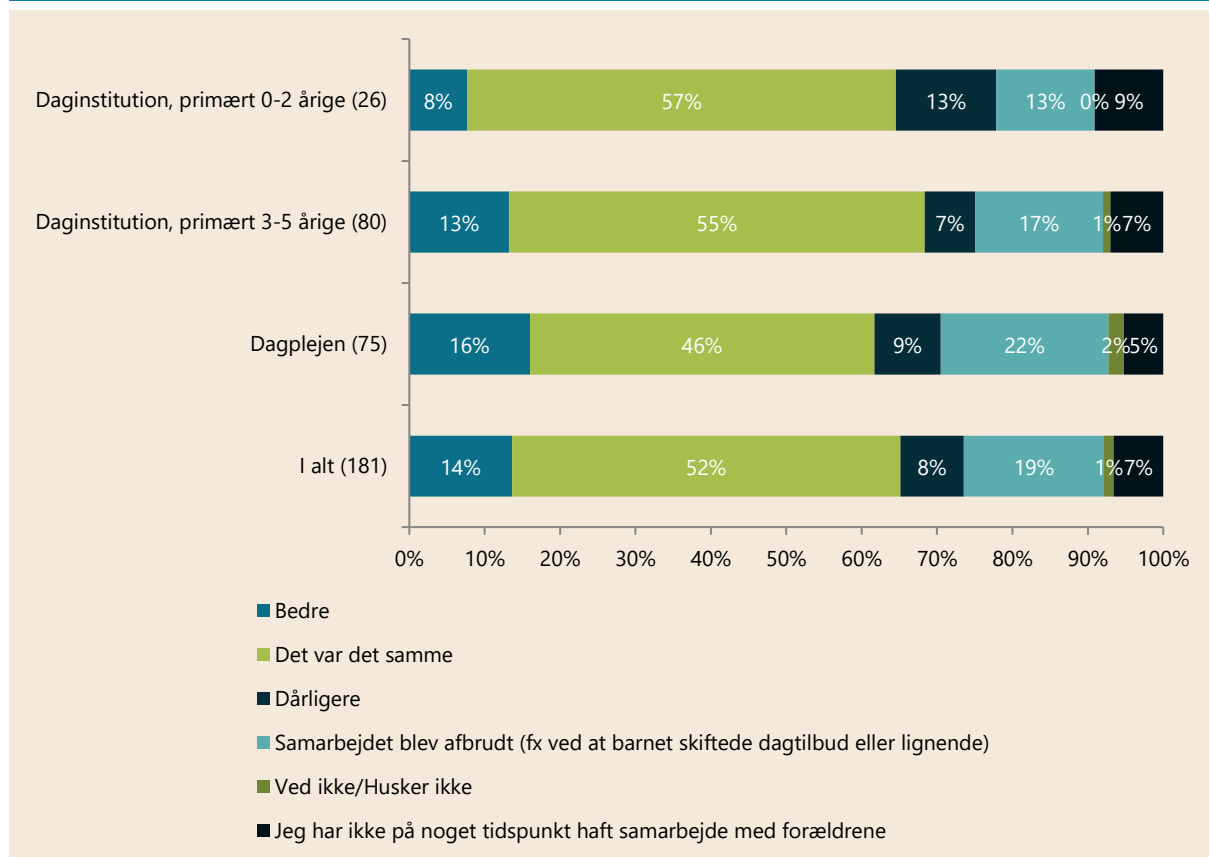
Spørgsmålet er kun stillet til dem, der har svaret "Ja, jeg har selv underrettet" eller "Ja, jeg har medvirket til, at andre har underrettet" til spørgsmålet "Tænk på din arbejdsplads. Er der inden for de seneste 2 år blevet underrettet om et barn, du selv har arbejdet med? - Du kan sætte flere kryds".

2 ud af 3 svarer, at forholdet til barnets forældre blev enten bedre eller var det samme efter den seneste underretning

For 2 ud af 3 (66 %) havde den seneste underretning ingen negativ betydning for de ansattes forhold til barnets forældre. For 52 procent forblev forholdet det samme, og for 14 procent blev forholdet endda bedre. For 8 procent blev forholdet dårligere (se figur 13 nedenfor).

Da der er få besvarelser (især fra de ansatte i daginstitutioner for 0-2 årige), er forskellene mellem svarene fra de enkelte dagtilbud ikke signifikante.

Figur 13. Blev dit samarbejde med barnets forældre bedre eller dårligere efter den seneste underretning? Opdelt på arbejdssteder.



Antal svar: 181. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

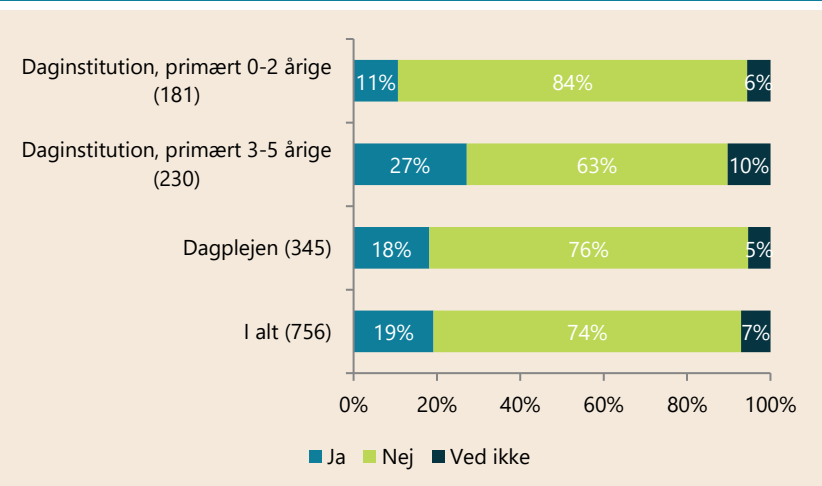
Spørgsmålet er kun stillet til dem, der har svaret "Ja, jeg har selv underrettet" eller "Ja, jeg har medvirket til, at andre har underrettet" til spørgsmålet "Tænk på din arbejdsplads. Er der inden for de seneste 2 år blevet underrettet om et barn, du selv har arbejdet med? - Du kan sætte flere kryds".

Hver femte har arbejdet med børn, hvor de senere har fortrudt, at de ikke foretog en underretning

19 procent har arbejdet med børn, hvor de senere har fortrudt, at de ikke foretog en underretning. 3 ud af 4 (74 %) har svaret "Nej" til spørgsmålet.

Opdeles spørgsmålet på arbejdssteder, ses der også her forskelle. 11 procent af de ansatte i daginstitution for 0-2 årige har svaret "Ja" til spørgsmålet. Det samme har hele 27 procent af de ansatte i daginstitutioner for 3-5 årige svaret. Dette er en signifikant forskel på 16 procentpoint.

Figur 14. Har du arbejdet med børn, hvor du senere har fortrudt, at du ikke foretog en underretning?



Antal svar: 756. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

Det er blevet undersøgt, om det at have anvendt redskaber til at vurdere børns trivsel (som figur 1 viser), at føle sig klædt på til at vurdere børns mistrivsel (som figur 2 viser) eller at have deltaget i kurser eller lignende om underretninger (som figur 6 viser) har betydning for, om respondenterne senere har fortrudt, at de ikke foretog en underretning. Der er dog ikke fundet signifikante, væsentlige forskelle i besvarelsenerne, og resultaterne er derfor ikke vist i figurer.

Medlemmernes kommentarer om emnet

Medlemmerne havde slutteligt mulighed for at give en kommentar om underretninger. Blot 41 benyttede sig af denne mulighed, og nedenstående gennemgang af kommentarerne baserer sig således på et mindre udsnit af de i alt 766 medlemmer, der svarede på et eller flere af spørgsmålene om underretninger.

Kommentarerne peger på især to emner, som er relevante at fremhæve: at underretningerne ofte ikke har nogen effekt, og at der er dårlig opbakning fra ledelsen og/eller kommunen.

9 medlemmer kommenterede på problematikken om, at underretningerne ofte ikke har nogen effekt. Dette er nedenstående to kommentarer eksempler på:

Jeg hører fra kollegaer, at underretningen ikke altid har en effekt. Børnene får ikke den hjælp, de har brug for. Det er svært at få hjælp til forældre, som via vejledning kunne løfte forælderrollen og derved også barnets trivsel.

LFS, dag, ansat i en daginstitution, primært 0-2 årige.

Jeg har flere gange været med til underretninger, hvor der derefter ingenting sker, andet end at vores forhold til forældrene er blevet ødelagt og derved går ud over barnet. Derfor tænker jeg ikke rigtig i de baner mere.

LFS, dag, ansat i en daginstitution, primært 3-5 årige.

Derudover beskrev 8 af medlemmerne, at de oplevede, at der var dårlig opbakning, når de ville indberette en underretning:

Det har været og er stadig, til trods for, at vi arbejder med TOPI (tidlig opsporing og indsats), svært at få sine bekymringer angående børn taget alvorligt. Det virker på mig som om ledelsen er konfliktsky overfor forældrene og så snart det ser ud til, at det koster kroner, slår man bremsen i.

Dagplejer.



Underretningerne er ikke blevet taget alvorlig af kommunens forvaltning.

Dagplejer.



Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 17.-28. november 2017.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet i en spørgeskemaundersøgelse udsendt til FOAs elektroniske medlemspanel. Der blev udsendt én påmindelse til deltagerne. Undersøgelsen vedrørte også andre emner end underretninger.

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen er FOAs erhvervsaktive medlemmer, der arbejder i daginstitutioner med primært 0-5 årige eller i dagplejen. Da det kun er et udsnit af disse medlemmer, der har deltaget i undersøgelsen, er alle analyser forbundet med en statistisk usikkerhed. Alle sammenhænge og forskelle, der beskrives i teksten, er testet statistisk signifikante på et signifikansniveau på minimum 95 procent. Hermed kan vi med minimum 95 procent sikkerhed sige, at der er tale om statistisk sikre sammenhænge og forskelle og ikke blot tilfældigheder. Fremhæves forskelle i teksten, som ikke er statistisk sikre, vil det blive kommenteret.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt blev 12.076 medlemmer inviteret til undersøgelsen. Det viste sig, at 182 e-mailadresser var uvirksomme. Det reelle antal inviterede var således 11.894. 4.784 medlemmer, svarende til 40 procent, gennemførte undersøgelsen fuldt ud eller delvist. 38 procent svarede på alle spørgsmål, mens 2 procent afgav nogle svar. I alt svarede 766 medlemmer på et eller flere spørgsmål om underretninger.

Repræsentativitet og vægtning af data

Stikprøven er undersøgt for repræsentativitet på parametrene sektor, tillidshverv og alder. Repræsentativitetsanalysen viste, at Kost- og Servicesektoren og Pædagogisk Sektor er underrepræsenterede, mens Social- og Sundhedssektoren og Teknik- og Servicesektoren er overrepræsenterede. Analysen viste desuden, at unge under 30 år og medlemmer i alderen 30-39 år og 40-49 år er underrepræsenterede, mens medlemmer i aldersgrupperne 50-59 år og 60 år og derover er overrepræsenterede. Medlemmer med tillidshverv (dvs. tillidsrepræsentanter, fællestillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter) er overrepræsenterede i stikprøven, mens medlemmer uden tillidshverv er underrepræsenterede.

Data er vægtet for sektor og alder.